

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 8.3.2007
СОМ(2007) 100 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

**Равенство между половете и участие на жените в политическия и икономическия
живот при сътрудничеството за развитие**

[SEC(2007) 332]

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Равенство между половете и участие на жените в политическия и икономическия живот при сътрудничеството за развитие

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Широкоразпространено е мнението, че равенството между половете е не само от първостепенно значение само по себе, но е основно право на човека и въпрос на социална справедливост. Равенството между половете е от първостепенно значение за растежа и намаляването на бедността, както е и средство за постигане на Целите за развитие на хилядолетието. Все пак неравенството между половете все още е заседнало в културните, социални и политически системи на много страни.

Европейската комисия и държавите-членки на ЕС са ключови участници в усилията за намаляване на разликите между половете в развиващия се свят. В международен план те са се подписали под международни споразумения и декларации, които подкрепят равенството между половете **(1)** (за всички бележки вж. **приложение I**). В съответствие с тях настоящата политика на ЕС за развитие свидетелства за силно ангажиране с цел ускоряване на напредъка в тази важна област.

Затова **Европейският консенсус (2)** подчертава значимостта на равенството между половете в контекста на новите условия за помощи. Докато равенството между половете е обща цел и обща ценност за целия ЕС, Консенсусът признава равенството между половете като цел сама по себе си. Документът за политиката определя равенството между половете, като един от петте общи принципа **(3)** на сътрудничеството за развитие на ЕС.

В допълнение ЕС се ангажира за постигане на равенство между жените и мъжете, момичетата и момчетата в рамките на своите споразумения за сътрудничество за развитие с всички географски региони **(4)**. „Пътната карта за равенство между жените и мъжете“ **(5)** определя „насърчаването на правата на жените и тяхното участие в политическия и икономическия живот извън ЕС“, като една от шестте приоритетни области **(6)**.

За постигане на напредък по отношение на по-голямо равенство между половете повечето държави-членки и Европейската комисия приеха двойна стратегия. Тя включва, от една страна, включването на равенството между половете във всички политики, стратегии и действия, и от друга страна, финансиране на мерки, които подкрепят пряко участието на жените в политическия и икономическия живот **(7)**.

За да приспособи този подход към новите условия за помощи и към изискванията на Декларацията от Париж за ефективност на помощите, Комисията, заедно с UNIFEM **(8)**, организира важна конференция през ноември 2005 г. на тема „Да направим развитието наше: насърчаване на равенството между половете при новите условия за помощи и партньорства“. Тази конференция преразгледа направения напредък за премахване на неравенството между половете в развиващия се свят и преопредели ролята на ЕС за

ускоряване на равенството между половете в контекста на промени в структурата на помощите за развитие на ЕС.

Настоящото съобщение се позовава на резултатите от тази конференция, политическата рамка на Европейския консенсус и на практическия опит, който бе натрупан досега. Съобщението също така отговаря на ангажиментите, поети в Пътната карта за равенство между жените и мъжете като формулира стратегия на ЕС за напредък за постигане на:

- равни права (политически, граждански, икономически, трудови, социални и културни) за жени и за мъже, за момичета и за момчета;
- равен достъп до и контрол върху блага за жени и за мъже;
- равни възможности за постигане на политическа и икономическа мощ за жени и за мъже.

Докато предишната „Програма за действие за включване на равенство между половете в сътрудничеството за развитие на Общността“, която бе в сила между 2001 г. и 2006 г., предостави основата за създаване на капацитет в рамките на Европейската комисия, то настоящият документ поставя решително равенството между половете и участието на жените в политическия и икономическия живот в контекста на ЕС и възнамерява да отправи възможно най-ясен сигнал относно значимостта на равенството между половете в рамките на всички бъдещи усилия на ЕС за сътрудничество за развитие.

2. ОСНОВНА ПРИЧИНА ЗА ПОСТИГАНЕ НА РАВЕНСТВО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ И УЧАСТИЕ НА ЖЕНИТЕ В ПОЛИТИЧЕСКИЯ И ИКОНОМИЧЕСКИЯ ЖИВОТ

Жените се намират в центъра на устойчиво социално и икономическо развитие, намаляване на бедността и опазване на околната среда. Въпреки това неравенството между половете е част от ежедневието на голяма част от жените по света. Въпреки сложната същност на такива неравенства опитът показва, че следните области са особено важни за разбиране на връзката между статута на жените и трайното намаляване на бедността.

Ролята на жените в заетостта и икономическите дейности е често пренебрегвана, защото повечето жени работят в **неформални** сектори, често с ниска продуктивност и доходи и лоши работни условия, при ниска или без социална защита. Например, в Африка жените представляват 52% от цялото население, като допринасят за 75% от земеделската дейност и произвеждат и търгуват с 60% до 80% от хранителните продукти. През 2005 г. женската работна ръка в африканските държави на юг от пустинята Сахара бе 73 милиона жени, което представлява 34% от работещите в официалния сектор, които получават само 10% от приходите и притежават 1% от благата (9).

Въпреки че либерализацията на **търговията** има положително въздействие върху повечето икономики в дългосрочен план тя може да доведе, също така до отрицателни последици в краткосрочен план за уязвими групи, като предимно бедните жени са най-засегнати (10). Различни икономически сектори могат да имат изключително силно въздействие върху равенството между половете: например слабата **инфраструктура**

може да попречи на момичетата на получат образование, защото несигурният транспорт или липсата в близост на питейна вода са фактори, които могат да „принудят“ родителите да използват дъщерите си за къщна работа.

Участието на жените в политическия и икономическия живот е ключов аспект от **управлението**. В много държави жените все още продължават да бъдат държани настрана при процеса на взимане на решения. Законодателството, което гарантира **равни права (11)** за всички жени и мъже е много важно и трябва да бъде придружено от изпълнение с цел да бъдат зачетени основните права на жените, както и за да ускори намаляването на бедността и увеличаването на икономическия растеж. При **конфликтни ситуации** жените играят важна роля и трябва да бъдат изцяло включени в усилията за възстановяване на мира, в съответствие с Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН (12).

По отношение на достъпа до **образование (13)** неравенствата между половете все още съществуват. 57% от децата на училищна възраст, които не ходят на училище са момичета (14), докато почти две трети от неграмотното население на света са жени (15). Способността на жените и на момичетата да участват в политическия и икономическия живот като ходят на училище или участват в продуктивни и граждански дейности извън дома им е ограничена поради отговорността, която те носят за ежедневните задачи при разпределението на къщната работа.

В областта на **здравеопазването** съществува силна загриженост по отношение на ограничения достъп на жените до основни здравни услуги. В допълнение основната област, в която съществува загриженост за равенството между половете, е сферата на сексуалното и репродуктивно здраве и права (СРЗП). Увеличеното инвестиране в помощ на СРЗ е не само основно право на човека, но самото подобряване на здравния статут на жените има положителен ефект върху цялата икономика. Днес много от скромните постижения по отношение на здравеопазването на жените през последните десетилетия са заплашени от пандемията на ХИВ вируса на СПИН. В допълнение увеличеното темпо на заразяване с ХИВ сред жените и момичетата е причина за сериозна загриженост (16).

Насилието основано на пола нарушава правата на жените и е също така сериозна пречка за постигане на равенство, развитие и мир. Много често сексуалното насилие е свързано с разпространението на ХИВ/СПИН. **Трафикът** на жени е престъпление, което се корени в широко разпространените бедност, неравенство и слабо управление, въоръжени конфликти и липса на защита срещу дискриминацията.

По-подробен анализ на неравенството между половете е посочен в **приложение II**.

3. НАПРЕДЪК И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Европейският съюз предприе сериозна стъпка, за да подкрепи постигане на по-голямо равенство между половете в рамките на Съюза и извън него. Равенството между половете се превръща в част от диалога за все по-голям брой страни партньорки и бе включено в консултациите на ЕС с гражданското общество. Този процес повдигна равнището на познание на нашите партньори за развитие, предвид значимостта на равенството между половете и участието на жените в политическия и икономическия живот и изостри чувствителността им в частност по отношение на взаимовръзката

между по-голямо равенство и намаляване на бедността (17). Този процес бе допълнен от значителен напредък на равнище на страните за усилване на постигане на равенство между половете чрез различни проекти и програми, подкрепени от Европейската комисия и държавите-членки на ЕС (18). По време на изготвянето на планирането на Десетата ЕФР, Европейската комисия отдели специално внимание върху включването в националните стратегии на въпроси, свързани с половете. Бе постигнат напредък също така в областта на изграждането на капацитет в държавите-членки и в Комисията. (19)

Въпреки този напредък значителни предизвикателства продължават да съществуват. Първо ние сме все още далеч от постигане на целите за развитие на хилядолетието. По-специално първият срок на ЦРХ по отношение на половете, който бе за премахване на неравенството между половете в началното и средно образование до 2005 г., не бе спазен. В развиващите се страни делът на записаните в средни училища момичета спрямо момчетата е средно 89%. Жените все още заемат по-малка част от добре платените работни места спрямо мъжете и всяка трета жена е била жертва на някаква форма на насилие на основа на пола през живота си. В допълнение ЦРХ се съсредоточават върху аспектите, свързани със здравеопазването и образованието по отношение на равенството между половете и не успяват да обхванат други многостранни измерения на равенството между половете (20).

Второ на социално и културно равнище са налице важни фактори, които служат за забавяне на напредъка към постигане на равенство между половете. Традиционните социални структури предоставят само ограничени стимули за промяна на съществуващото разпределение на властта между мъжете и жените, по-специално за тези, които са заинтересовани от запазване на статуквото. Това може да обясни отчасти защо специфични действия, свързани с половете не винаги получават приоритет и защо в повечето национални стратегии въпросите, свързани с пола са странична тема (21).

Въпреки постигнатия значителен напредък става ясно, че ефективния майнстрийминг на половете не бе изцяло включен в националните стратегии или в практиката на сътрудничеството за развитие на ЕС. По отношение на Европейската комисия „Тематичната оценка за включването на въпросите, свързани с пола в сътрудничеството за развитие с трети страни на ЕС“ (2003 г.) признава конструктивната дейност, извършена от Комисията, но заключи, че специфичните политически цели за равенството между половете и включването на въпросите, свързани с пола в сътрудничеството за развитие на ЕС, бяха слабо изразени. Докладът заключи, че финансовите средства, които бяха разпределени специално за помощ за включване на въпросите, свързани с пола в сътрудничеството за развитие бяха много малко в сравнение със средствата, разпределени по други хоризонтални въпроси. Показателен за това е фактът, че препоръките на настоящата оценка остават в сила за Комисията и за някои държави-членки. (вж. деветте основни препоръки от доклада в приложение IV). (22)

Едно от основните предимства, което притежава ЕС, за поощряване равенството между половете в неговите външни отношения, е опитът от най-добрите практики в рамките на Съюза. Равенството между половете е признато от ЕС, като основно право и като необходимо условие за постигане на целите на ЕС за растеж, пълна заетост и социална сплотеност. В съответствие с това ЕС инвестира сериозно в равенството между половете посредством законодателство (23), майнстрийминг на половете, специфични мерки за напредък по отношение на жените, програми за дейности, социален диалог и диалог с гражданското общество.

Трябва да бъде изграден действителен европейски подход, който да се основава на дългогодишния опит, както и на уникалната същност на Европа, като мултикултурна и силно разнообразна общност от държави, които въпреки значителните културни и традиционни различия, са обединени в желанието си да отделят значително внимание на въпроса, свързан с равенството между жените и мъжете. Като основна цел за Европа ЕС трябва да помага на трети страни при приобщаването и изпълнението на международни ангажменти, като Платформата за действие от Пекин.

4. СТРАТЕГИЯ НА ЕС ЗА УСКОРЯВАНЕ ПОСТИГАНЕТО НА РАВЕНСТВО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ

Днес Европейският съюз се намира в повратен момент по отношение на равенството между половете при сътрудничеството за развитие. Създадени са рамката и политиките, като най-важният въпрос е как да бъде гарантирано ефективното изпълнение на стратегиите и практиките в рамките на новите условия за помощите, които да доведат до действителни резултати по отношение на жените. Ясно бе, че мерките, целящи засилването на равенството между половете заедно с нарастваща социална сплотеност и засилване на зачитането на правата на жените имат силно въздействие върху икономическия растеж, заетостта и намаляването на бедността.

4.1. Цели

Новата стратегия на ЕС трябва да отговоря на две **цели**: първо да **увеличи ефикасността на майнстрийминга на половете**, второ да **определи наново специфични действия** за участие на жените в политическия и икономическия живот в страните партньорки. За постигане на тези цели стратегиите за сътрудничество за равенство между половете и участие на жените в политическия и икономическия живот трябва да се приспособят към новата структура за помощите, най-вече по отношение на бюджетния принос.

4.1.1. Ефикасен майнстрийминг

За да стане майнстриймингът на равенството между половете и участието на жените в политическия и икономическия живот по-ефикасен, са необходими промени в три области:

(1) Политическа дейност:

- Равенството между половете и участието на жените в политическия и икономическия живот трябва да бъдат изведени напред по време на политическия диалог със страните партньорки на най-високо равнище**(24)**;

(2) Сътрудничество за развитие:

- Ключовата роля на жените за растежа и развитието трябва да бъде взета предвид при подготовката и изпълнението на стратегиите за сътрудничество, напр. стратегиите за безопасност на земеделската продукция и на храните трябва ясно да се заемат с пречките, свързани с различията, пред които са изправени жените в селските райони, тъй като в

някои развиващи се страни те допринасят за 80% от производството на основни храни (25);

- Трябва да бъдат изградени ефективно партньорство, диалог и консултации със заинтересованите страни (включително правителства, центрове за изследвания, университети, гражданско общество, международни организации) при подготовката на националните стратегии и програми за помощи;
- Трябва да бъдат изградени взаимни механизми за отчетност, които да включват равенство между половете и участието на жените в политическия и икономическия живот; трябва да бъде изяснена ролята на различните участници при отчетността: правителство, регионални икономически общности, агенции за развитие, международни институции, гражданско общество, парламент и медии;
- Трябва да бъдат развити и използвани показатели за отчитане на резултати по отношение на въпросите, свързани с половете;
- Бюджетният принос трябва да вземе предвид загрижеността по отношение на равенството между половете, като свърже изплащането на трансове за стимулиране с показателите по въпросите, свързани с половете, което да бъде съпроводено от висококачествен политически диалог.

(3) Изграждане на институционален капацитет

- Трябва да бъдат развити актуализирани практични средства по време на фазите за оценка и изпълнение (26);
- Трябва да бъде осигурен подобрен достъп до информация и до най-добрите практики, както и обучение за страните партньорки и персонала по въпросите, свързани с половете.

4.1.2. Специфични действия за участие на жените в политическия и икономическия живот

Въз основа на анализа в раздел 2 бяха определени 41 специфични действия в следните широки области:

- **Управление** (права на човека, участие на жените в политическия живот, изработване на показатели, ролята на жените при конфликт и при ситуации след конфликт);
- **Заетост и икономически дейности** (участие на жените в политическия и икономическия живот, заетост, анализ на бюджета, необходим за въпросите, свързани с половете, управление на публичните финанси);
- **Образование** (премахване на учебните такси, стимули за изпращане на момичетата на училище, подобряване на училищната среда, ограмотяване на възрастното население);

- **Здравеопазване** (схеми за социално осигуряване, сексуално и репродуктивно здравеопазване и права);
- **Насилие, основано на пола** (законодателство, защита на жертвите, повишаване на общественото познание посредством медиите, образование и обучение).

Индикативен списък на тези възможни дейности за подкрепа бе изготвен и представен в **приложение III**. Тези дейности са примери, които целят да помогнат при определяне на правилен програмен набор за всяка отделна държава или регион. Правилният набор от дейности ще бъде избран за всеки случай поотделно чрез задълбочен анализ на всяка отделна ситуация.

4.2. Принципът на присвояване и новите условия за помощи

Принципът на „присвояване“ на инициативите за сътрудничество за развитие от страна на държавата получателка заема централно място в Декларацията от Париж. За действия, които поощряват равенството между половете и участието на жените в политическия и икономическия живот, бе доказано, че „присвояването“ трябва да се извърши не само от страните партньорки, но и от самите жени бенефициери. На практика това често означава присвояване чрез участие на организации на гражданското общество (ОГО) и общностни организации (27). Особено важна е подкрепата за ОГО, които работят в областта на равенството между половете в ситуации, при които броят на жените в местното или централно правителство, или в парламента е ограничен. Затова ЕС се стреми да подкрепи възникването на ОГО на места, в които няма такива и ще гарантира значителни инвестиции за създаване на капацитет за такива организации, там където те съществуват, но имат нужда от подсилване в области, като например: умения за провеждане на лобинг, защита, анализ на въпросите, свързани с пола и познанията по икономика.

ЕС ще се стреми да гарантира ефикасно разпределение на помощи за развитие в подкрепа на национални политики по въпросите, свързани с половете на основа на задълбочен политически диалог с правителства партньори и ключови неправителствени заинтересовани страни. Ограниченията и нуждите във всеки отделен национален контекст ще бъдат анализирани с цел да позволят действително присвояване на местно равнище, което да бъде създадено на равнище на правителството и на гражданското общество, както и в рамките на общността на донорите.

Значителната промяна, която отбеляза Декларацията от Париж е отразена в предпочетените нови механизми за предоставяне на помощи, напр. бюджетен принос и секторни подходи, вместо помощ за индивидуални, изолирани проекти. Използването на бюджетен принос зависи от наличието на определени условия, по-специално национална или секторна стратегия за развитие в ход, програма за макроикономическа реформа, подкрепена от големи международни донори (обикновено МВФ) и доказана ангажираност за реформа.

Бюджетната помощ може да допринесе за постигане на равенство между половете, като свърже изплащането на променливи трансове с подобрене на раздробените показатели за въпросите, свързани с половете, като подсили системите за управление на публичните финанси и като стимулира по-широк диалог относно политическите приоритети на страните партньорки.

Европейската комисия и държавите-членки ще подкрепят развитието на показатели и събиране на подходящи данни, които отчитат промените по отношение на равенството между половете, и които могат да бъдат свързани с изплащането на променливи трансове.

4.3. Въпросите, свързани с половете в националните стратегии

Подготовката на Документа за стратегия за намаляване на бедността, на национален план за развитие или документ за национална стратегия предлага уникална възможност за анализ на статута на жените спрямо този на мъжете, за определяне на свързаните с половете препятствия за развитие и растеж и за изготвяне на национални политики, които да взимат предвид проблемите, свързани с половете. Ситуацията, свързана с половете в една страна трябва да бъде анализирана по отношение на всички сектори с цел изясняване на нейното въздействие върху растежа и бедността. В този контекст текущият процес в ЕС за политически диалог със страните партньори ще бъде използван, за да гарантира, че въпросите, свързани с равенството между половете ще бъдат включени при анализа на променливите, свързани с бедността. Този политически диалог ще бъде допълнен от помощта на ЕС за усилване на капацитетите на националните органи по въпросите, свързани с половете. Ще бъде отделено специално внимание за определяне на бедността не само, като липса на доходи или финансови средства, но и като всеобхватно понятие, включващо неравенства при достъп и контрол върху материални и нематериални обществени блага. Това включва приобщаването на определен брой въпроси в политическата програма, като:

- Осигуряване на приемане на по-широка многоизмерна идея относно бедността, която надхвърля разбирането за бедността като липса на доходи, и която включва бедност, като липса на време и мерки на диференциално въздействие на бедността върху жените и мъжете, както и поощряване на технологии, които намаляват бедността, като липса на време;
- Осигуряване на споразумение, че гражданското общество ще допринася за политическия диалог, определянето и надзора върху стратегиите за намаляване на бедността от гледна точка на въпросите, свързани с половете и споразумение за въвеждане на подходящи мерки за изграждане на капацитет;

4.4. Необходимост от показатели по равнопоставеността между половете

Необходими са показатели за измерване на резултатите от включването в политиките на въпросите, свързани с равенството между половете и специфичните действия за въпросите, свързани с половете (28). Повечето от използваните понастоящем показатели отразяват по-скоро загрижеността по отношение на равенството между половете в социалните сектори. В повечето развиващи се страни съществуват малко достоверни показатели за измерване на промените в заетостта на жените, икономиката на неплатената късна работа, гражданските права, последици/широко разпространение на насилието върху жените, право на наследяване/притежание и ползване на земи, представителство и участие на жените в процеса на взимане на решения.

Затова ЕС ще подкрепи развитието и използването на показатели по равенството между половете и укрепване на основните статистически данни с цел постигане на напредък по всички въпроси за равенство и участие на жените в политическия и икономическия живот, които трябва да бъдат разрешени (29). Приложение VII съдържа непълнен

списък от възможни показатели, като взима предвид областите на образованието, здравеопазването, управлението/участието на жените в политическия и икономическия живот, заетостта/икономическите дейности, използването на времето и относно насилието върху жените.

4.5. Стратегии за включване на въпросите, свързани с половете при изготвянето на бюджети

Повишеното използване на бюджетен принос, като основен инструмент за отпускане на помощи, повдига въпроса за това как да бъде насърчено равенството между половете в рамките на или чрез такава програма. За да бъде постигнато това е изключително важно да се гарантира, че бюджетите на страните партньорки включват въпросите, свързани с половете. За това е необходимо:

- Отделяне на внимание върху познания по въпросите, свързани с половете и включването на въпросите, свързани с равенството между тях в бюджетния процес на национално и местно равнище;
- *Промяна в приоритетите, свързани с разходите и преориентация* на програмите в рамките на секторите с цел постигане на равенство между половете и човешко развитие.
- Мониторинг на държавните приходи и разходи с цел да се гарантира, че неравенството между жените и мъжете намалява действително.

4.6. Координация и хармонизация с държавите-членки

Координацията, която има за цел да постигне максимално допълване между програмите на държавите-членки на ЕС и на Комисията, е ключов елемент при ефективното поощряване на равенството между половете при сътрудничеството за развитие. Комисията ще продължи практиката на организиране на редовни срещи на експерти от държавите-членки по въпросите, свързани с половете и заедно с държавите-членки ще се стреми да увеличи не само координацията в целия ЕС, но също така хармонизацията на дейности за насърчаване на равенството между половете при сътрудничеството за развитие. Ще бъде даден приоритет за усилване на опита по въпросите, свързани с половете на Европейската комисия и на държавите-членки чрез определяне и обмен на най-добрите практики. Подготовката на документите за национални стратегии и съвместните стратегии за подпомагане ще продължи да бъде в центъра на засилени усилия за координация и хармонизация. Делегациите на Европейската комисия и посолствата на държавите-членки на ЕС ще продължат да използват съществуващите механизми за координация при справяне с дейностите за равенство между половете в тази област.

4.7. Дейност на ЕС на международно и местно равнище

Двустранното сътрудничество със страни партньорки относно въпросите, свързани с равенството между половете, ще бъде допълнено от действия на ЕС на международно равнище. Благодарение на единния европейски глас на това равнище ролята на ЕС като главен глобален участник в сътрудничеството за развитие е по-значителна. Комисията и държавите-членки на ЕС ще се стремят активно да постигнат напредък по отношение на равенството между половете и участието на жените в политическия и

икономическия живот в подходящи за това международни форуми. От особено значение е поощряването на разширяването на обхвата на равенството между половете от областите на здравеопазването и образованието към други области, които не влизат в обхвата на ЦХРЗ.

Регионалното и междурегионално сътрудничество насърчава споделянето на информация между членовете на регионалните организации за специфични средства, данни, документи за анализ и обучение. Затова Комисията и държавите-членки ще продължат да насърчават регионалното сътрудничество в областта на равенството между половете, както и ще се ангажират в съществуващите в региона международни и регионални мрежи.

5. СПЕЦИФИЧНИ ДЕЙСТВИЯ НА ЕС ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА РАВЕНСТВОТО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ

Ролята на Европейската комисия за изпълнението на тази стратегия ще включва действия в три направления:

5.1. Национално планиране

Европейската комисия ще отдели специално внимание за гарантиране на това, че равенството между половете и участието на жените в политическия и икономическия живот фигурира във всички бъдещи национални и регионални стратегии **(30)**. Това включва следните действия:

- по-нататъшно развитие на вътрешни средства и насоки за планиране;
- систематичната оценка на въпросите, свързани с половете на националните и регионални стратегии включва средносрочни и окончателни прегледи на тези стратегии;
- адаптирането на националните стратегии в съответствие с резултатите от горепосочените оценки;
- Изграждането на партньорства с подходящи международни организации, които притежават значителен опит в майнстрийминга на въпросите, свързани с половете в проекти и програми. **(31)**

5.2. Тематични програми и други финансови инструменти

Освен националните и регионалните програми ще бъдат набрани допълнителни средства чрез многогодишните тематични програми, предвидени от Комисията в рамките на финансовите перспективи 2007-2013 г. Тематичната програма „Инвестиране в хората“ **(32)** съдържа финансов пакет за финансиране на действията на ЕС в областта на насърчаване на равенството между половете и участието на жените в политическия и икономическия живот. Чрез тази тематична програма ще бъде осигурено финансиране от страна на ЕС за следните широки области за участия:

- мероприятия за политика и защита, които насърчават изпълнението на международни ангажименти;

- изграждане на капацитет за НПО и асоциации, които работят за постигане на равенство между половете и за правата на жените;
- засилване на капацитет за събиране на статистически данни от страна на правителствата;

Наличните фондове ще бъдат разпределени чрез публични търгове, организирани от допустими организации и чрез преки споразумения с избрани партньори.

Равенството между половете ще бъде подкрепено също така при изпълнението на тематичните програми за околната среда (33) и за безопасност на храните (34), както и от Европейския инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ II) (35) и инструмента за стабилност (36).

5.3. Мониторинг и последващи действия

Практическите резултати от тази нова стратегия на ЕС се нуждаят от мониторинг. За да бъде направена оценка на постигнатия напредък, и за да може стратегията да бъде подобрена и приспособена към промените на международния контекст, Европейската комисия ще организира през 2010 г. втора голяма международна конференция за равенството между половете с участието на всички главни заинтересовани страни (37). През 2010 г., когато завършва Десетия ЕФР, ще бъде направена средносрочна и окончателна оценка на изпълнението на тази стратегия от външен орган. Тези оценки ще включват анализ на бюджетния принос за въпросите, свързани с равенството между половете в проектите и програмите, финансирани от ЕС, включително помощ от страна на общия бюджет за най-малко дванадесет подбрани пилотни страни.

Делегациите на Европейската комисия при сътрудничество с посолствата на държавите-членки ще продължат да включват в годишните доклади оценка за насърчаване и постигане на равенство между половете в страната партньорка. Разделът за равенството между половете в „Годишния доклад за политиката за развитие на Европейската общност и за изпълнение на външната помощ“ ще продължи да съдържа обобщена информация за направения напредък при постигане на равенство между половете. Европейската комисия и държавите-членки ще разгледат възможността за система за съвместен годишен доклад на ЕС, която да включва мониторинг на включването на въпросите, свързани с равенството между половете при сътрудничеството за развитие на ЕС.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Премахването на бедността изисква да бъдат предоставени равни възможности на жените и мъжете в икономическите и социални сфери и равен достъп и контрол върху обществените блага. Въпреки значителния напредък, направен в развиващите се страни партньорки на ЕС за постигане на по-голямо равенство между половете, ЕС се нуждае от систематично преодоляване на пречките, стоящи пред постигането на тази цел, която засяга самите развиващи се страни, и която е присъща на някои от механизмите за сътрудничество за развитие на ЕС. Тези въпроси могат да бъдат разрешени единствено в контекста на засилен политически диалог, който включва изрично въпросите, свързани с половете, и който проправя пътя към активно ангажиране на ЕС с тези от

ОГО и други организации, които работят за по-голямо равенство между половете в съответната страна.

При тези условия **включването в политиките на въпроса, свързан с равенството между половете**, който е основният инструмент за постигане на по-голямо равенство между половете, трябва да бъде използван по по-ефективен и по-практичен начин, ако искаме да постигнем истински напредък по отношение на по-голямо равенство между половете. Вторият инструмент, който се състои в специфични целеви действия за участие на жените в политическия и икономическия живот, трябва да бъде използван в допълнение към майнстрийминга и за разрешаване на ключови стратегически въпроси, които имат влияние върху благосъстоянието и възможностите на определени уязвими групи. По отношение и на двата инструмента, тяхното прилагане трябва да бъде свързано с и да отразява уникалната социална и културна ситуация във всяка развиваща се страна партньорка на ЕС. В подкрепа на такъв подход равенството между половете не трябва да се съсредоточава само върху здравеопазването и образованието, а трябва да обхване и други области на сътрудничество.

Комбинация от защита, подкрепа за женските групи и специфични действия за промяна на културните, социални и политически условия и разпределението на политическата и икономическа власт бележат пътя към насърчаване на равенството между половете. Със сигурност това е цел, свързана с предизвикателства. Но ЕС е ангажиран да подкрепи страните партньорки за превъзможване на препятствията по пътя.